

DIGITAALINEN LUKUTAITO KODIN JA KOULUN VOIMAVARANA

Digitalisaatio on muuttanut opettamista, opiskelua sekä koulun ja kodin välistä yhteistyötä voimakkaasti kuluneiden vuosien aikana. COVID-19 -pandemian myötä muuttunut koulujärjestelmän toimintamalli edellyttää opettajilta kykyä mahdollistaa sidosryhmien toimintaa digitaalisissa ympäristöissä. Digitaalinen lukutaito koronapandemian jälkeen eli DiLiPoCo-hankkeessa olemme halunneet tutkia, miten tämä tilanne on koettu, ja löytää ratkaisuja tukemaan sekä opettajia, oppilaita että huoltajia digitaalisen lukutaidon kehittämisen myötä.

TAVOITTEET

- Parantaa opettajien työolosuhteita, vähentää työn kuormittavuutta ja mahdollistaa opettajien parempi keskittyminen opetustoimintaan.
- Parantaa huoltajien ja opettajien mahdollisuuksia vaikuttaa digitaalisen lukutaidon kehittymiseen ja osaamisen laajenemiseen.
- Rakentaa toiminnallinen työkalu digitaalisen lukutaidon arvioimiseen.
- Lisätä perusopetuksen yhdenvertaisuuden toteutumista muuttuneessa toimintaympäristössä.

TOTEUTUS

- Kevään 2022 aikana Tampereella olevassa pilottikoulussa kyselyt opettajille, oppilaille ja huoltajille.
- 830 oppilaan ja 70 opettajan yhtenäiskoulu, jossa on myös valmistavia ja erityisluokkia.
- Kyselyillä selvitettiin mm. vastaajien tietoteknistä osaamista, käyttötapoja, asennetta, infrastruktuureja ja kehittämisen tarpeita.
- Kyselyinä käytettiin Opekaa, muokattua Oppikaa sekä huoltajille tehtyä omaa kyselyä.
- Huoltajakysely toteutettiin sekä suomeksi että englanniksi => myös maahanmuuttajataustaiset huoltajat.
- Oppilaskyselyjä oli kolme eritasoista => oppilaiden akateeminen, ikä- ja kehitystaso.
- Kyselyihin vastasi 60 opettajaa, 360 oppilasta ja 171 huoltajaa.

ALUSTAVIA KYSELYJEN TULOKSIA

- Kodit ovat olleet suhteellisen tyytyväisiä esim. sähköiseen viestintään, monipuoliseen tietotekniikan hyödyntämiseen opetuksessa sekä koulun ja kodin väliseen yhteistyöhön.
- Etäopetus aika koettiin sekä onnistuneeksi että haastavaksi.
- Opettajien ja oppilaiden digitaaliset taitotasot ja asenteet vaihtelivat jonkin verran.
- Muutoksia edellisiin vastauksertoihin oli havaittavissa, mutta pääosin tietotekninen osaaminen oli sekä opettajilla että oppilailla suhteellisen hyvät.

KEHITTÄMISKOhteita

- Digitaalisten ympäristöjen käytön yhteiset pelisäännöt
- Arjen toimintojen mahdollistaminen (esim. koulun langattoman verkon käyttö omilla laitteilla)
- Digitaalisuuden tarvelähtöinen käyttö ja siihen liittyvät koulutukset
- Pedagoginen lähituki
- Tietoteknisen osaamisen, resurssien ja eri käytänteiden yhteneväisyys sekä koulun että kunnan tasolla.

JATKO

Opettajien osallistuvan suunnittelun (participatory design) kautta pyrimme löytämään näihin ratkaisumalleja, jotka parantavat sidosryhmien digitaalisia taitoja. Tällä hetkellä kehittämistyö on vielä kesken, joten tutkimuksen ja ratkaisujen laajempaa vaikuttavuutta on vaikeaa arvioida.

dilipoco.fi

SUOMEN ITÄMERI-INSTITUUTTI
THE BALTIC INSTITUTE OF FINLAND

TAMPERE.
FINLAND

Tampereen yliopisto

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto